Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

5 септември 2012 година*

„Директива 2004/38/ЕО — Право на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки — Член 3, параграф 2 — Задължение за улесняване в съответствие с националното законодателство на влизането и пребиваването на „всякакви други членове на семейството“ на издръжка на гражданин на Съюза“

По дело C-83/11

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (Обединено кралство) с акт от 3 февруари 2011 г., постъпил в Съда на 22 февруари 2011 г., в рамките на производство по дело

Secretary of State for the Home Department

срещу

Muhammad Sazzadur Rahman,

Fazly Rabby Islam,

Mohibullah Rahman,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н A. Tizzano, г-н J. N. Cunha Rodrigues, г-н K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, г-жа A. Prechal, председатели на състави, г-жа R. Silva de Lapuerta, г-н K. Schiemann, г-н E. Juhász, г-н G. Arestis, г-н M. Ilešič (докладчик), г-жа M. Berger и г-н E. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,

секретар: г-жа L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 14 февруари 2012 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Centre for Advice on Individual Rights in Europe (AIRE Centre), от г-н A. Weiss, г-жа N. Mole и г-жа S. Chaudary, conseillers,

— за правителството на Обединеното кралство, от г-н L. Seeboruth, в качеството на представител, подпомаган от г-н R. Palmer, barrister,

* Език на производството: английски.

— за белгийското правителство, от г-н T. Materne, в качеството на представител,

— за датското правителство, от г-н C. Vang и г-жа V. Pasternak Jørgensen, в качеството на представители,

— за германското правителство, от г-жа A. Wiedmann, в качеството на представител,

— за италианското правителство, от г-жа G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от г-н L. D'Ascia, avvocato dello Stato,

— за нидерландското правителство, от г-жа C. Wissels и г-жа M. Bulterman, в качеството на представители,

— за полското правителство, от г-н M. Szpunar, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от г-жа C. Tufvesson и г-н M. Wilderspin, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 27 март 2012 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 3, параграф 2 и член 10, параграф 2 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77 и поправки в ОВ L 229, 2004 г., стр. 35 и ОВ L 197, 2005 г., стр. 34; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Secretary of State for the Home Department (наричан по-нататък „Secretary of State“) и г-н Muhammad Sazzadur Rahman, г-н Fazly Rabby Islam и г-н Mohibullah Rahman, граждани на Бангладеш, във връзка с молбата на последните да получат разрешение за пребиваване в Обединеното кралство като членове на семейството на гражданин на държава — членка на Европейското икономическо пространство (наричано по-нататък „ЕИП“).

Правна уредба

Директива 2004/38

3 Съображение 6 от Директива 2004/38 гласи:

„За да се съхрани единството на семейството в по-широк смисъл и без да се засяга забраната на дискриминацията, основана на националност, положението на лица, които не са включени в определението за членове на семейство съгласно настоящата директива и които поради това нямат автоматично право на влизане и пребиваване в приемащата държава членка, следва да бъде разгледано от приемащата държава членка въз основа на националното ѝ законодателство, за да се реши, дали на тези лица може да се предостави право на влизане и пребиваване, като се отчита тяхното взаимоотношение с гражданина на Съюза или други обстоятелства, като финансова или физическа зависимост от гражданина на Съюза“.

4 Съгласно текста на член 2, точка 2 от Директива 2004/38 за целите на Директивата „член на семейството“ означава:

„а) съпруга/съпругата;

б) партньор, с когото гражданинът на Съюза е сключил регистрирано съжителство […];

в) преки наследници, които са на възраст под 21 години или които са лица на издръжка, както и такива, които са наследници на съпруга/съпругата или партньора така, както е определен в буква б);

г) преки роднини по възходяща линия на издръжка, както и такива преки роднини на съпруга/съпругата или партньора, така както е определен в буква б)“.

5 Член 3 от Директива 2004/38, озаглавен „Бенефициенти“, предвижда:

„1. Настоящата директива се прилага за всички граждани на Съюза, които се движат или пребивават в държава членка, различна от тази, на която са граждани, и за членовете на техните семейства […] така, както са определени в член 2, точка 2, които ги придружават или се присъединяват към тях.

2. Без да се засягат правата на свободно движение и пребиваване, които въпросните лица могат да имат сами по себе си, приемащата държава членка в съответствие с нейното национално законодателство улеснява влизането и пребиваването на следните лица:

а) всякакви други членове на семейството (независимо от тяхната националност), които не отговарят на определението, посочено в член 2, точка 2, и които в държавата, от която идват, са лица на издръжка или са членове на домакинството на гражданина на Съюза, който има основното право на пребиваване или в случаите, когато сериозни здравословни причини задължително изискват лична грижа за члена на семейството от страна на гражданина на Съюза;

б) партньора, с когото гражданинът на Съюза има трайна връзка, което е надлежно удостоверено.

Приемащата държава членка извършва подробен преглед на личните обстоятелства и аргументира всеки отказ на разрешение за влизане или пребиваване на тези лица“.

6 Член 10 от Директива 2004/38, озаглавен „Издаване на карти за пребиваване“, разпорежда:

„1. Правото на пребиваване на членове на семейството на гражданин на Съюза, които не са граждани на държава членка, се доказва чрез издаването на документ, наричан „Карта за пребиваване на член на семейството на гражданин на Съюза“, не по-късно от шест месеца от датата на внасяне на молбата. Удостоверение за това, че лицето е подало молба за карта за пребиваване се издава незабавно.

2. За да бъде издадена картата за пребиваване, държавите членки изискват представяне на следните документи:

[…]

д) в случаите, попадащи в приложното поле на член 3, параграф 2, буква а), документ, издаден от съответните власти в страната на произход или страната, от която пристигат, удостоверяващ, че те са лица на издръжка от или членове на домакинството на гражданина на Съюза или доказателство за наличието на сериозни здравословни причини, които задължително изискват лични грижи за члена на семейството от страна на гражданина на Съюза;

[…]“.

Национална правна уредба

7 Директива 2004/38 е транспонирана в Обединеното кралство с Правилника за имиграцията (Европейско икономическо пространство) от 2006 г. (Immigration (European Economic Area) Regulations 2006), изменен с Правилника за имиграцията от 2009 г. (Европейско икономическо пространство) (Immigration (European Economic Area) Regulations 2009) (наричан по-нататък „Правилникът за имиграцията“).

8 Член 7 от Правилника за имиграцията, озаглавен „Членове на семейството“, предвижда:

„1) При спазване на параграф 2, за целите на настоящия правилник за членове на семейството на друго лице се считат следните лица:

a) неговият/неговата съпруг(а) или граждански партньор;

b) преките му низходящи и тези на неговия/неговата съпруг(а) или граждански партньор, които са:

i) на възраст под 21 години, или

ii) на негова издръжка или на издръжка на неговия/неговата съпруг(а) или граждански партньор;

c) преките му роднини по възходяща линия и тези на неговия/неговата съпруг(а) или граждански партньор, които са на издръжка;

d) всяко лице, което трябва да се счита за член на семейството на това друго лице съгласно параграф 3.

[…]

3) […] всяко лице, което е член на семейството в широк смисъл и на което е издадено разрешение за член на семейството на гражданин на държава от ЕИП, удостоверение за регистрация или карта за пребиваване, се счита за член на семейството на съответния гражданин на държава от ЕИП, стига то все още да отговаря на условията, предвидени в член 8, параграф 2, 3, 4 или 5 по отношение на този гражданин на държава от ЕИП, и разрешението, удостоверението или картата все още да е валидно/валидна или да не е отнето/отнета.

[…]“.

9 Член 8 от Правилника за имиграцията, озаглавен „Членове на семейството в широк смисъл“, гласи:

„1) За целите на настоящия правилник „член на семейството в широк смисъл“ означава всяко лице, което не е член на семейството на гражданин на държава от ЕИП съгласно член 7, параграф 1, буква a), b) или c) и което отговаря на условията, предвидени в параграф 2, 3, 4 или 5.

2) На предвиденото в настоящия параграф условие отговаря лице, което е роднина на гражданин на държава от ЕИП, на неговия/неговата съпруг(а) или граждански партньор и което:

a) пребивава в държава от ЕИП, в която пребивава и гражданинът на държава от ЕИП, и е лице на издръжка или член на домакинството на последния;

b) отговаря на предвиденото в буква а) условие и придружава гражданина на държава от ЕИП в Обединеното кралство или желае да се присъедини към него в тази държава, или

c) отговаря на предвиденото в буква а) условие, присъединило се е към гражданина на държава от ЕИП в Обединеното кралство и продължава да е на негова издръжка или да е член на неговото домакинство.

3) На предвиденото в настоящия параграф условие отговаря лице, което е роднина на гражданин на държава от ЕИП, на неговия/неговата съпруг(а) или граждански партньор и за което по сериозни здравословни причини гражданинът на държава от ЕИП, неговият/неговата съпруг(а) или граждански партньор трябва задължително да полага лично грижи.

[…]

6) За целите на настоящия правилник по отношение на член на семейството в широк смисъл „съответен гражданин на държава от ЕИП“ означава гражданин на държава от ЕИП, който е или чийто/чиято съпруг(а) или граждански партньор е роднина на члена на семейството в широк смисъл за целите на параграф 2, 3 или 4, или гражданин на държава от ЕИП, който е партньор на члена на семейството в широк смисъл за целите на параграф 5“.

10 Член 17 от Правилника за имиграцията, озаглавен „Издаване на карта за пребиваване“, предвижда:

„[…]

4) Secretary of State може да издаде карта за пребиваване на член на семейството в широк смисъл, който не попада в приложното поле на член 7, параграф 3 и не е гражданин на държава от ЕИП:

a) ако по отношение на члена на семейството в широк смисъл съответният гражданин на държава от ЕИП е лице, отговарящо на необходимите условия, или гражданин на държава от ЕИП, който има право на постоянно пребиваване съгласно член 15, и

b) ако с оглед на всички обстоятелства Secretary of State намира за целесъобразно да издаде карта за пребиваване.

5) Когато Secretary of State получи молба по параграф 4, той извършва задълбочена проверка на личното положение на подалото молбата лице и ако отхвърли молбата, мотивира отказа си, освен ако това не противоречи на съображения, свързани с националната сигурност.

[…]“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

11 На май 2006 г. г-н Mahbur Rahman, гражданин на Бангладеш, сключва брак с ирландска гражданка, която работи в Обединеното кралство.

12 Вследствие на този брак г-н Muhammad Sazzadur Rahman, негов брат, г-н Fazly Rabby Islam, негов еднокръвен брат, и г-н Mohibullah Rahman, негов племенник, подават молба за издаване на разрешение за член на семейството на гражданин на държава от ЕИП, за да се ползват от правото на пребиваване в Обединеното кралство като лица на издръжка на съпрузите Rahman. Тези молби са отхвърлени от Entry Clearance Officer в Бангладеш на 27 юли 2006 г., тъй като ответниците в главното производство не са доказали, че са на издръжка на съпрузите Rahman в Бангладеш.

13 Поради това ответниците в главното производство подават жалба срещу решението за отказ до Immigration Judge of the Asylum and Immigration Tribunal. Тази юрисдикция уважава тяхната жалба на 19 юни 2007 г. Тя постановява, че ответниците в главното производство могат да се ползват от разпоредбите на член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 и че по тази причина тяхното влизане в Обединеното кралство трябва да бъде улеснено. Ето защо на ответниците в главното производство са издадени разрешения за член на семейството на гражданин на държава от ЕИП и те са могли да се присъединят към съпрузите Rahman в Обединеното кралство.

14 На 9 януари 2008 г. ответниците в главното производство подават молби за издаването на карти за пребиваване с цел да се потвърди тяхното право на пребиваване в Обединеното кралство. Тези молби са отхвърлени с решение от 24 декември 2008 г. на Secretary of State, тъй като последният счита, че те не са доказали нито че са пребивавали заедно с г-жа Rahman, съответният гражданин на Съюза, в същата държава — членка на ЕИП, преди тя да пристигне в Обединеното кралство, нито че продължават да бъдат на нейна издръжка или са част от нейното домакинство в Обединеното кралство.

15 Сезиран с жалба срещу това решение, Immigration Judge of the Asylum and Immigration Tribunal постановява на 6 април 2009 г., че ответниците в главното производство действително са „на издръжка“ и поради това приема, че тяхната преписка трябва да се разгледа съгласно член 17, параграфи 4 и 5 от Правилника за имиграцията.

16 Secretary of State отправя молба за преразглеждане на това решение до Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber). Преразглеждането е разпоредено с решение от 30 април 2009 г. и делото е изпратено на посочената юрисдикция в качеството ѝ на апелативна инстанция.

17 При тези обстоятелства Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber), решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Предвижда ли член 3, параграф 2 от [Директива 2004/38] изискване държавата членка да приеме законова разпоредба за улесняване на влизането и/или пребиваването в държава членка на категорията „други членове на семейството“, които не са граждани на Съюза и отговарят на изискванията по член 10, параграф 2 [от тази директива]?

2) Могат ли другите членове на семейството, посочени в първия въпрос, да се позовават на пряката приложимост на член 3, параграф 2 от [Директива 2004/38], в случай че не отговарят на нито едно от изискванията, предвидени в националните законови разпоредби?

3) Дали в категорията на другите членове на семейството, уредена в член 3, параграф 2 и член 10, параграф 2 от [Директива 2004/38], попадат само лицата, които са пребивавали в същата държава като гражданина на Съюза и неговия/неговата съпруг(а), преди гражданинът на Съюза да се установи в приемащата държава?

4) Трябва ли посочената в член 3, параграф 2 от [Директива 2004/38] зависимост, на която другите членове на семейството се позовават, за да си осигурят разрешение за влизане на територията на приемащата държава, да е била налице малко преди гражданинът на Съюза да се установи в приемащата държава?

5) Може ли държава членка да предвиди за другите членове на семейството особени изисквания относно естеството или продължителността на посочената в член 3, параграф 2 от [Директива 2004/38] зависимост, за да се избегне възможността такава зависимост, която е привидна или ненужна, да позволи на чужди граждани да бъдат допуснати или да продължат да пребиват на нейната територия?

6) Трябва ли зависимостта, на която се позовават другите членове на семейството, за да бъдат допуснати до територията на държавата членка, да е налице в приемащата държава за определен или за неопределен период от време, за да може да се издаде или поднови карта за пребиваване съгласно член 10 от [Директива 2004/38], и при утвърдителен отговор, как трябва да се докаже наличието на такава зависимост?“.

По преюдициалните въпроси

По първия и втория въпрос

18 Що се отнася до първия и втория въпрос, които следва да се разгледат заедно, в самото начало трябва да се посочи, че Директива 2004/38 не задължава държавите членки да уважават всяка молба за влизане или пребиваване, подадена от лица, които докажат, че са членове на семейството „на издръжка“ на гражданин на Съюза по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от тази директива.

19 Всъщност, както посочват правителствата, представили становища пред Съда, както и Европейската комисия, и от текста на член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 и от общата структура на Директивата следва, че законодателят на Съюза е направил разграничение между членовете на семейството на гражданин на Съюза, определени в член 2, точка 2) от Директива 2004/38, които при определените от тази директива условия се ползват от право на влизане и пребиваване в приемащата държава членка на посочения гражданин, и другите членове на семейството, предвидени в член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от същата директива, чието влизане и пребиваване в тази държава членка трябва единствено да улеснява.

20 В подкрепа на това тълкуване е съображение 6 от Директива 2004/38, според което „[з]а да се съхрани единството на семейството в по-широк смисъл […], положението на лица, които не са включени в определението за членове на семейство съгласно настоящата директива и които поради това нямат автоматично право на влизане и пребиваване в приемащата държава членка, следва да бъде разгледано от приемащата държава членка въз основа на националното ѝ законодателство, за да се реши, дали на тези лица може да се предостави право на влизане и пребиваване, като се отчита тяхното взаимоотношение с гражданина на Съюза или други обстоятелства, като финансова или физическа зависимост от гражданина на Съюза“.

21 Макар така да става ясно, че член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 не задължава държавите членки да признаят право на влизане и на пребиваване в полза на лицата, които са членове на семейството в широк смисъл на издръжка на гражданин на Съюза, при все това, както следва от използването на глагола в сегашно време и изявително наклонение „улеснява“ в посочения член 3, параграф 2, тази разпоредба възлага в тежест на държавите членки задължение да предоставят определено предимство — в сравнение с молбите за влизане и пребиваване на други граждани на трети държави — на молбите, подадени от лица, които имат особена връзка на зависимост с гражданин на Съюза.

22 За да изпълнят това задължение, държавите членки трябва в съответствие с член 3, параграф 2, втора алинея от Директива 2004/38 да предвидят възможност посочените в параграф 2, първа алинея от същия член лица да получат решение по своята молба, което се основава на задълбочен анализ на тяхното лично положение и което в случай на отказ е мотивирано.

23 Както следва от съображение 6 от Директива 2004/38, в рамките на това разглеждане на личното положение на молителя компетентният орган трябва да вземе предвид различни фактори, които според случая могат да бъдат релевантни, като степента на икономическа или физическа зависимост и степента на родство между члена на семейството и гражданина на Съюза, който той иска да придружи или към когото иска да се присъедини.

24 Предвид както липсата на по-точни правила в Директива 2004/38, така и използването на израза „в съответствие с нейното национално законодателство“ в член 3, параграф 2 от Директивата, трябва да се посочи, че всяка държава членка разполага с широко право на преценка във връзка с избора на подлежащите на отчитане фактори. При това положение приемащата държава членка трябва да следи нейното законодателство да съдържа критерии, които са в съответствие с обичайния смисъл на понятието „улеснява“, както и на използваните в член 3, параграф 2 понятия, свързани със зависимостта, и които критерии не лишават тази разпоредба от нейното полезно действие.

25 На последно място, следва да се изтъкне, че макар, както правилно отбелязват представилите становища правителства, използваните в член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 понятия да не са достатъчно точни, за да позволят пряко позоваване на тази разпоредба от страна на подалото молба за влизане или пребиваване лице, за да посочва критерии за преценка, които според него трябва да се приложат към неговата молба, такова лице все пак има право да поиска проверка по съдебен ред дали националното законодателство и неговото прилагане са останали в пределите на очертаната от Директивата свобода на преценка (вж. по аналогия Решение от 24 октомври 1996 г. по дело Kraaijeveld и др., C-72/95, Recueil, стр. I-5403, точка 56, Решение от 7 септември 2004 г. по дело Waddenvereniging и Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, Recueil, стр. I-7405, точка 66 и Решение от 26 май 2011 г. по дело Stichting Natuur en Milieu и др., C-165/09-C-167/09, Сборник, стр. I-4599, точки 100—103).

26 Предвид гореизложеното на първия и втория въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 трябва да се тълкува в смисъл, че:

— държавите членки не са длъжни да уважават всяка молба за влизане или пребиваване, подадена от членовете на семейството на гражданин на Съюза, които не попадат в рамките на съдържащото се в член 2, точка 2 от посочената директива определение, дори и те да докажат в съответствие с член 10, параграф 2 от Директивата, че са на издръжка на посочения гражданин,

— държавите членки трябва обаче да следят тяхното законодателство да съдържа критерии, позволяващи на споменатите лица да получат решение по молбата си за влизане или пребиваване, което се основава на задълбочено разглеждане на тяхното лично положение и което в случай на отказ е мотивирано,

– държавите членки имат широко право на преценка при избора на посочените критерии, но те трябва да са в съответствие с обичайния смисъл на понятието „улеснява“, както и на използваните в член 3, параграф 2 понятия, свързани със зависимостта, и не трябва да лишават тази разпоредба от нейното полезно действие, и

– всяко подало молба лице има право да поиска да се провери по съдебен ред дали националното законодателство и неговото прилагане отговарят на тези условия.

По третия и четвъртия въпрос

27 С третия и четвъртия си въпрос, които също така следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция пита по същество дали, за да попадне в рамките на категорията членове на семейството „на издръжка“ на гражданин на Съюза, предвидена в член 3, параграф 2 от Директива 2004/38, е необходимо дадено лице да е пребивавало в същата държава като този гражданин и да е било на издръжка на последния малко преди или към момента, в който той се е установил в приемащата държава членка.

28 Както по-специално посочват Centre for Advice on Individual Rights in Europe (AIRE Centre), нидерландското правителство и Комисията, текстът на Директива 2004/38 не позволява да се направи заключение, че членовете на семейството на гражданин на Съюза, които не попадат в рамките на съдържащото се в член 2, точка 2 от тази директива определение и които надлежно

са доказали своето положение на зависимост спрямо този гражданин, могат да се изключат от приложното поле на член 3, параграф 2 от тази директива единствено с мотива че не са пребивавали в същата държава като посочения гражданин.

29 Според член 3, параграф 2 в съответствие с тяхното национално законодателство държавите членки улесняват влизането и пребиваването на „всякакви други членове на семейството […], които в държавата, от която идват, са лица на издръжка или са членове на домакинството на гражданина на Съюза, който има основното право на пребиваване“.

30 По същия начин член 10, параграф 2, буква д) от Директива 2004/38, свързан с издаването на картата за пребиваване, позволява на държавите членки да искат от членовете на семейството, посочени в член 3, параграф 2 от същата директива, представянето на „документ, издаден от съответните власти в страната на произход или страната, от която пристигат, удостоверяващ, че те са лица на издръжка от […] гражданина на Съюза“.

31 Както посочва генералният адвокат в точки 91, 92 и 98 от заключението си, нищо не дава основание да се приеме, че използваният в тези разпоредби израз „страната, от която пристигат“, трябва да се разбира като отнасящ се до страната, в която гражданинът на Съюза е пребивавал, преди да се установи в приемащата държава членка. Напротив, от съвместния прочит на тези разпоредби следва, че в случай на гражданин на трета държава, който декларира, че е „на издръжка“ на гражданин на Съюза, посочената „страна[…], от която пристигат“ е държавата, в която първият гражданин е пребивавал към датата, на която е подал молба да придружи или да се присъедини към гражданина на Съюза.

32 Що се отнася до момента, в който подалото молба лице трябва да се намира в положение на зависимост, за да се счита, че е „на издръжка“ по смисъла на член 3, параграф 2 от Директива 2004/38, следва да се изтъкне, че както следва от съображение 6 от тази директива, целта на посочената разпоредба се състои в „съхран[яване на] единството на семейството в по-широк смисъл“, като се улесни влизането и пребиваването на лицата, които не са включени в определението за член на семейството на гражданин на Съюза, съдържащо се в член 2, точка 2 от Директива 2004/38, но които въпреки това поддържат тесни и трайни семейни връзки с гражданин на Съюза поради специфични фактически обстоятелства като икономическа зависимост, принадлежност към домакинството или сериозни здравословни причини.

33 Трябва обаче да се посочи, че такива връзки могат да съществуват, без членът на семейството на гражданина на Съюза да е пребивавал в същата държава като този гражданин или без да е бил на издръжка на последния малко преди или към момента, в който гражданинът на Съюза се е установил в приемащата държава. За сметка на това положението на зависимост трябва да съществува в страната, от която пристига съответният член на семейството, към момента, в който той подава молба да се присъедини към гражданина на Съюза, на чиято издръжка се намира.

34 В делото по главното производство запитващата юрисдикция трябва въз основа на представените по-горе насоки за тълкуване да провери дали ответниците в главното производство са били на издръжка на гражданина на Съюза, в случая г-жа Rahman, в страната, от която пристигат (Бангладеш), към момента, в който са подали молба да се присъединят към нея в Обединеното кралство. Единствено ако в съответствие с член 10, параграф 2 от Директива 2004/38 те могат да докажат наличието на тази зависимост в страната, от която пристигат, приемащата държава членка трябва да улесни тяхното влизане и пребиваване в съответствие с член 3, параграф 2 от посочената директива, както е изтълкуван в точки 22—25 от настоящото решение.

35 Предвид гореизложеното на третия и четвъртия въпрос следва да се отговори, че за да попадне в рамките на предвидената в член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 категория на членовете на семейството, които са „на издръжка“ на гражданин на Съюза, положението на зависимост трябва

да съществува в страната, от която пристига съответният член на семейството, поне към момента, в който той подава молба да се присъедини към гражданина на Съюза, на чиято издръжка се намира.

По петия въпрос

36 С петия си въпрос запитващата юрисдикция иска да разбере по същество дали дадена държава членка може да предвиди особени изисквания относно естеството или продължителността на зависимостта по смисъла на член 3, параграф 2 от Директива 2004/38, за да се увери, че подобна зависимост е действителна и трайна, а не е предизвикана единствено с цел да се постигне влизане или пребиваване на нейната територия.

37 В това отношение следва да се напомни — както бе изложено в отговор на първия и втория въпрос, — че държавите членки разполагат с широко право на преценка относно избора на факторите, които да се вземат предвид при разглеждането на молбите за влизане и пребиваване, подадени от посочените в член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 членове на семейството на гражданин на Съюза.

38 Както посочва генералният адвокат в точка 105 от заключението си, при упражняването на това право на преценка държавите членки могат да предвидят в законодателствата си особени изисквания относно естеството и продължителността на зависимостта именно за да се уверят, че това положение на зависимост е действително и трайно и не е предизвикано с единствената цел да се постигне влизане и пребиваване в приемащата държава членка.

39 Важно е обаче — както бе постановено в точка 24 от настоящото решение — тези изисквания да са в съответствие с обичайния смисъл на понятията, свързани с посочената в член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 зависимост, и да не лишават тази разпоредба от нейното полезно действие.

40 Поради това на петия въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 трябва да се тълкува в смисъл, че при упражняването на своето право на преценка държавите членки могат да предвидят особени изисквания относно естеството и продължителността на зависимостта, стига тези изисквания да са в съответствие с обичайния смисъл на понятията, свързани с посочената в член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 зависимост, и да не лишават тази разпоредба от нейното полезно действие.

По шестия въпрос

41 С шестия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да разбере дали издаването на картата за пребиваване, посочена в член 10 от Директива 2004/38, може да бъде подчинено на изискването положението на зависимост по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от тази директива да е продължило в приемащата държава членка.

42 В това отношение следва да се изтъкне, че що се отнася до издаването на картата за пребиваване, предвидена в Директива 2004/38, законодателят на Съюза по същество се е ограничил да изброи в член 10 от тази директива документите, които следва да се представят за получаването на такава карта, която следователно трябва да бъде предоставена в шестмесечен срок от подаването на молбата.

43 Що се отнася до подалите молба лица, посочени в член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38, споменатият член 10 предвижда, че те трябва в частност да представят „документ, издаден от съответните власти в страната на произход или страната, от която пристигат, удостоверяващ [зависимостта от] гражданина на Съюза“.

44 Трябва да се посочи, че законодателят не е уредил нито с тази разпоредба, нито с други разпоредби на Директива 2004/38 въпроса дали на членовете на семейството на гражданин на Съюза, които не попадат в рамките на съдържащото се в член 2, точка 2 от посочената директива определение и подадат молба за издаването на карта за пребиваване, представяйки документ, издаден в страната, от която идват, и удостоверяващ тяхната зависимост спрямо този гражданин на Съюза, може да се откаже издаването на тази карта за пребиваване, с мотива че след влизането им в приемащата държава членка са престанали да бъдат зависими от този гражданин.

45 Следователно на шестия въпрос трябва да се отговори, че въпросът дали издаването на картата за пребиваване, посочена в член 10 от Директива 2004/38, може да се подчини на изискването положението на зависимост по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директивата да е продължило в приемащата държава членка, не попада в рамките на приложното поле на тази директива.

По съдебните разноски

46 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

1) Член 3, параграф 2 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребиват свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО, трябва да се тълкува в смисъл, че:

— държавите членки не са длъжни да уважават всяка молба за влизане или пребиваване, подадена от членовете на семейството на гражданин на Съюза, които не попадат в рамките на съдържащото се в член 2, точка 2 от посочената директива определение, дори и те да докажат в съответствие с член 10, параграф 2 от Директивата, че са на издръжка на посочения гражданин,

— държавите членки трябва обаче да следят тяхното законодателство да съдържа критерии, позволяващи на споменатите лица да получат решение по молбата си за влизане или пребиваване, което се основава на задълбочено разглеждане на тяхното лично положение и което в случай на отказ е мотивирано,

— държавите членки имат широко право на преценка при избора на посочените критерии, но те трябва да са в съответствие с обичайния смисъл на понятието „улеснява“, както и на използваните в член 3, параграф 2 понятия, свързани със зависимостта, и не трябва да лишават тази разпоредба от нейното полезно действие, и

всяко подало молба лице има право да поиска да се провери по съдебен ред дали националното законодателство и неговото прилагане отговарят на тези условия.

2) **За да попадне в рамките на предвидената в член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 категория на членовете на семейството, които са „на издръжка“ на гражданин на Съюза, положението на зависимост трябва да съществува в страната, от която пристига съответният член на семейството, поне към момента, в който той подава молба да се присъедини към гражданина на Съюза, на чиято издръжка се намира.**

3) **Член 3, параграф 2 от Директива 2004/38 трябва да се тълкува в смисъл, че при упражняването на своето право на преценка държавите членки могат да предвидят особени изисквания относно естеството и продължителността на зависимостта, стига тези изисквания да са в съответствие с обичайния смисъл на понятията, свързани с посочената в член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директива 2004/38 зависимост, и да не лишават тази разпоредба от нейното полезно действие.**

4) **Въпросът дали издаването на предвидената в член 10 от Директива 2004/38 карта за пребиваване може да се подчини на изискването положението на зависимост по смисъла на член 3, параграф 2, първа алинея, буква а) от Директивата да е продължило в приемащата държава членка, не попада в рамките на приложното поле на тази директива.**

Подписи